

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK I., ČÍSLO 5

2. PROSINEC 2004

(za dobrovolné příspěvky)

Bděte: opět přijde! V úmyslu zabránit učedníkům, aby se ho tázali na chvíli jeho příchodu, řekl Kristus: *O tom dni a té hodiny však neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn. To není vaše věc, abyste věděli čas a okolnosti.* Proto to skryl, abychom bděli a aby každý z nás považoval za možné, že se to stane za jeho života. Kdyby totiž zjevil, v kterém čase přijde, nebyl by jeho příchod předmětem zájmu a očekávání národů a věků. Řekl sice, že přijde, ale neřekl, kdy hodlá přijít; a tak pro všechna pokolení a věky zůstává živá naděje na jeho příchod. Ačkoli Pán stanovil znamení svého příchodu, jejich chvíli není možné nějakým způsobem jasně vyrozumět. Vždyť tato znamení

přicházela a přecházela v mnohých obměnách, ba vyskytují se i dosud. Jeho poslední příchod je totiž podobný prvnímu.

Vždyť přece jako na něj čekali spravedliví a proroci v domnění, že se zjeví za jejich dnů, tak i dnes touží každý věřící, aby jej směl uvítat ve své době, protože nezjevil den svého příchodu. Je tomu tak především z toho důvodu, aby se někdo nedomníval, že ten, jehož moci i panství podléhají rytmy i časy, je sám podroben osudu a hodině. Jak by tomu, kdo popsal známky svého příchodu, mohlo být skryto to, co sám ustanovil?

Z komentáře sv. Efréma, jáhna, k evangelní harmonii „Diatessaron“

Advent, jak píše benediktinská mniška Maria Bouldingová, vstupuje do našeho srdce touhou po Bohu. Jsme-li tak zapleteni do světských věcí a tak vyčerpáni každodenním provozem, že už ani po Bohu netoužíme, ale jsme znepokojeni tímto nedostatkem touhy po Bohu, už je to advent. Bůh vytváří v lidském srdci touhu a potřebu, kterou chce sám naplnit. Jeho láska předchází naše modlitby. Touha po Bohu je darem Jeho milosti. Otvírá Bohu těm, jimž zvedl pohled vzhůru.

Michaela Freiová

Zima ducha

Advent — čas naplnění potřeby smyslu lidského života a nadpřirozené naděje

Vánoce na severu, to je svátek uprostřed zimy, který se slaví v okamžiku nehlubšího útlumu přírody. I když jsou podmínky moderního života umělé, i když lidé už nejsou ve styku se zemí a jejími cykly růstu a zániku, naše tělo reaguje na zkušenost živlů, z níž čerpali svou moudrost naši předkové. Zima znamená mráz a chlad: věci jsou zjevně holé. Je to smyslová zkušenost kontrastů: tma a světlo, mráz a tání, neplodnost a plodnost.

Střídání světla a tmy je prvotní zkušeností a stalo se prvotním symbolem lidského vědomí. Většina dětí se bojí tmy, i naši předkové se jí báli a měli k tomu dobré důvody. Evropské národy byly určitě velmi citlivé na přelévání světla a tmy už od předhistorických dob.

Pro generace bez elektřiny, bez plynu, jen s troškou oleje, musela být zimní temnota rozlehlou, mocnou a tajemnou skutečností. Lesy byly hustší a rozsáhlejší než dnes, nebyly tu osvětlené budovy a dálnice: byla jen obrovská, obklopující tma, již se lidé báli. A ten strach neznamenal nějakou přehnanou pověřivost. Zima byla skutečnou hrozbou: jídla ubývalo, někteří členové kmene umírali, všem bylo zima, všichni měli hlad.

Někdo se může ptát, zda všechna ta symbolika, tak mocná v dřívějších



Foto: (af)

generacích, mluví ještě i k nám dnes. Většina lidí v rozvinutých zemích není závislá na přirozeném světle.

Ale moderní svět zná temnotu myslí a ducha, jež není o nic méně děsivá než ta, již se báli naši předkové v době kamenné nebo bronzové. Lidé dnes chodí ve stínu smrti, v duševní i duchovní temnotě. Tato temnota pohl-

cuje ty, kdo — prosti naděje, osamělí, prázdní a vyděšení — procházejí životem beze směru a smyslu.

Světlo Kristovo je v nás a mezi námi, pokud je přijmeme...

Maria Bouldingová

(Autorka patří k rozjímavé komunitě benediktinek ve Stanbrook Abbey v jižní Anglii. Překlad Michaela Freiová.)

ZPRÁVY

Česká vláda pro využití lidských embryí

10. listopadu hlasovala vláda o věcném záměru zákona o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách.

Čeští vědci tak podle předlohy budou moci zničit embrya a následně využít kmenové buňky z tzv. „přebytečných“ lidských embryí, vzniklých v rámci procesu umělého oplození (IVF). Z ministrů – katolíků hlasoval proti pouze ministr zahraničí Cyril Svoboda, ministři životního prostředí Libor Ambrozek a dopravy Milan Šimonovský se zdrželi hlasování.

RC

Biskup vyzývá školy k odporu

Biskup Joseph Zen z Hongkongu vyzval školy k pasivní rezistenci proti pokusu vlády kontrolovat všechny školy v regionu, včetně církevních. V dopisu inspektorům, manažerům a ředitelům žádá, aby ignorovali nařízení novely zákona o vzdělání – ne kvůli střetu s vládou, ale kvůli ochraně svobody vzdělávání a obraně „katolické vzdělávací tradice“.

Nařízení požaduje, aby každá škola měla „řídící komisi“ (Incorporated Management Committee). Biskup žádá, aby se řídící komise neustavovaly. Katolické školy mají naopak posílit dosavadní formy řízení a povzbuzovat rodiče, učitele i absolventy k větší aktivitě.

Katolická církev má v Hongkongu přes 300 škol vysoké úrovně. Pozorovatelé se domnívají, že vlastním cílem nařízení je eliminovat katolický a demokratický vliv ve školství a dosadit do pozic prominenty Pekingu.

Anglikáni pohrozili, že své školy raději zavřou, než aby se vzdali odpovědnosti za směr vzdělávání.

Zenit

Misionář zabit

Obětí „nočního gangsterismu“ v Keni se stal P. John Francis Hannon, farář u sv. Barnabáše v diecézi Ngong. Oznamoval to jeho diecézní biskup. Faru přepadl gang dvaceti lidí, kteří ho ubili a zhanobili jeho tělo. Tato oblast Keni je nestabilní a lidé si nejsou jisti životem. P. Hannon pracoval v afrických misiích od roku 1967, hlavně v Nigérii a Keni.

CISA

Debata o evropské ústavě na katolické universitě

Na kongresu v Madridu věnovaném vztahu katolíků a veřejného života, který se konal na universitě San Pablo, proběhla debata o Evropské ústavě.

Papežský nuncius u Evropského parlamentu arcibiskup Faustino Sáinz řekl, že Ústava odráží křesťanské hodnoty, i když křesťanství není výslovně zmíněno. José Beneyto, ředitel Institutu evropských studií při universitě San Pablo řekl, že Ústava sama není nic negativního. „Proces integrace Evropě pomůže. Když obnovujeme Evropu, obnovujeme její dějiny a tedy křesťanství. Posláním křesťanů je právě obnovit její kulturní vědomí a duchovní bohatství.“

Profesor politologie na téže universitě Dalmacio Negro naopak Ústavu odmítá. Není to podle něho ústava, ale stanovy, jež určitá politická třída ukládá občanům. Řekl, že je lépe, když v ní křesťanské kořeny nejsou zmíněny, protože tato zmínka by zakrývala, co je za ní – postoj, který je s křesťanstvím v rozporu.

Rocco Buttiglione řekl: „Mám dojem, že když nebudeme mít tuto Ústavu, sotva budeme mít něco lepšího.“ Vyjádřil obavu z další fragmentace Evropy.

V debatě se připomnělo, že povinností křesťana je být dobře informován, číst dokumenty, zvažovat názory a účastnit se voleb.

Zenit

„Kamkoli v Africe jdete – Církev je přítomna...“

Na sympoziu afrických a evropských biskupů v Římě prezentoval kardinál Renato Martino návrhy Církve.

Jako předseda papežské komise Iustitia et Pax upozornil, že Afriku nejvíce souží ozbrojené konflikty: ty pokračují v Sudánu, Rwandě, Burundi, Kongu, Pobřeží slonoviny, Libérii, Sierra Leone, Nigérii, Angole, Kongu-Brazzaville, Středoafrické republice a Kamerunu. Kvůli konfliktům 16 milionů lidí ztratilo domov a 6 milionů má postavení uprchlíků.

Kardinál Martino připomněl, jak Církev pracuje na usmířování konfliktů. Církev je podle kardinálových slov ochotna spolupracovat s Globálním fondem, který průmyslové země ustavily pro potírání pandemií chorob, pokud budou ovšem jasné jeho cíle a metody, jež hodlá používat.

Katolická církev má v Africe nemocnice, kliniky, zdravotní střediska a ambulantní kliniky, jež pokrýva-

jí i venkov, a může zajistit efektivnější způsob prevence, přístupu k lékům, péči o pacienty a útulky pro sirotky, řekl kardinál Martino.

Kardinál kladně hodnotil postupy některých států, zejména Velké Británie, Francie a Brazílie. Požadoval reformu zemědělského trhu, aby mohly rozvojové země snáze exportovat do rozvinutých zemí.

Afrika je podle kardinála v paradoxní situaci, protože 40 % soukromého finančního bohatství Afričanů je umístěno mimo Afriku: tak vlastně Afričané do světového systému více půjčují, než z něj dostávají.

„Kamkoli jdete,“ uzavřel kardinál Martino, „v srdci Afriky – v nemocnicích, zdravotnických střediscích, ve školách, ve formačních centrech, v uprchlických táborech..., ve věznicích a sociálních zařízeních – je všude Církev přítomna a stojí po boku těch nejslabších.“

Zenit

Kniha o znamení kříže

V seznamu bestsellerů nakladatelství Loyola Press se na šesté místo dostala kniha Berta Ghezziho *Znamení kříže: Obnova síly starobylé modlitby (Sign of the Cross: Recovering the Power of the Ancient Prayer)*.

V rozhovoru s agenturou Zenit autor říká, že znamení křížem má mnoho významů, z nichž kniha rozebírá šest: vyznání víry v Trojici, tedy shrnutí Kréda, obnovu křtu, označení Kristo-

vých učedníků, ochotu přijmout utrpení, obranu proti ďáblu a vítězství nad pýchou.

Udělat znamení kříže je vážná věc, říká Bert Ghezzi v rozhovoru. V dnešní situaci, kdy jsou v řadě zemí vyhazovány kříže z veřejných prostor, se křesťané nesmí bát pokřizovat se na veřejnosti. Deklarují tím svou příslušnost ke Kristu, ochotu poslouchat jej a přijímat utrpení.

Zenit

ZPRÁVY

Postkomunistické země o rodinné politice EU

Ve dnech 18.—21. listopadu 2004 se ve Vranově u Brna sešli zástupci rodinných organizací z jedenácti postkomunistických zemí Evropy, aby vyjádřili své znepokojení nad obnovou komunistických přístupů k rodině a lidské svobodě v dokumentech a politice EU. Schválili deklaraci, kterou zašlou členům Evropského parlamentu a dalším veřejným činitelům. Ustavili „Vranovské fórum“, které plánuje v ročních odstupu monitorovat stav rodinné politiky v rámci EU.

RC

Biskupové o vstupu Turecka do EU

COMECE, orgán biskupů zemí EU, vydala prohlášení, podle něhož není otázka vstupu Turecka do EU náboženskou záležitostí. Spíše je důležité, aby Turecko respektovalo základní práva, například rovnost žen, svobodu slova a sdružování a náboženskou svobodu. „Je třeba se ptát, je-li vhodné otevírat s Tureckem jednání, když základní práva, včetně náboženské svobody, zde nejsou vůbec respektována,“ říká se v prohlášení.

Biskupové jednali také o Evropské ústavě a zdůraznili nutnost informované veřejné debaty během ratifikačního procesu, který zahrnuje referenda ve členských státech.

Zenit

Rektor katolické univerzity kriticky

Rektor Ukrajinské katolické univerzity P. Borys Gudziak sdělil iniciativě „Církev v nouzi“, že režim nedodržuje lidská práva a extrémní chudoba obyvatel pramení z korupce a špatného vedení země, které si udržují staré mocenské klany.

Pro rodiny je těžké vést křesťanský rodinný život, když si pět milionů lidí musí hledat obživu v zahraničí. Pocit beznaděje posiluje alkoholismus a průměrný věk Ukrajince klesl na 55 let.

Církev stojí za lidmi, kteří se bouří kvůli výsledkům voleb, protože lidská důstojnost je zakotvena v pravdě, řekl P. Gudziak. Otázka voleb je otázka mravní. Mírumilovné protesty Ukrajinců ukazují, že lidé cítí útok na svou svobodu a důstojnost. Rektor vyjádřil obavy z možného ruského zásahu.

Zenit

Vranovská deklarace 2004

My, účastníci první Vranovské (středoevropské) konference o rodině, která se konala 18.—21. listopadu 2004, jsme se sešli, abychom vyjádřili svůj společný pohled na dnešní pozici přirozené rodiny, založené na manželství, v Evropské unii i celé Evropě.

Jako zástupci prorodinných organizací z České republiky, Estonska, Chorvatska, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Polska, Rumunska, Ruska, Slovenska a Slovinska jsme formulovali naši společnou zkušenost s komunismem a jeho tlakem na rodinu, a ve světle této naší společné minulosti jsme hodnotili dnešní situaci.

Komunistická diktatura chtěla zrušit všechny tradice, a proto zaútočila i na rodinný život, počínajíc traumatem milionů rodin roztržených válkou, deportacemi, vězením, nucenou prací a násilím všeho druhu, a pokračujíc nátlakem na ženy, aby opustily své domovy kvůli placené práci a dávaly své děti do státních zařízení, jež byla současně i místy indoktrinace. Komunistický stát měl vyřešit všechny problémy rodin (například péči o postižené osoby) bez aktivní účasti rodiny. Navíc komunismus ve většině zemí a časových obdobích propagoval rozvody a potraty.

Přesto se rodina stala pevností odporu proti ideologické manipulaci. Stala se paralelní polis, ve které byl uplatněn prostor pro svobodu slova a svobodu projevu. Nejspíš proto jsou naše země více soustředěny na hodnotu rodinného života než většina evropského Západu. Stavíme se také podezíravěji ke kolektivní výchově i k tendencím znevažovat přirozené rozdíly pohlaví.

Z demografických důvodů ustavily komunistické režimy své systémy finanční a instituční podpory rodin, jež se v jednotlivých zemích lišily. V průběhu transformace po pádu komunismu se v řadě zemí tato podpora oslabila.

Komunistický kolektivismus byl velmi zřetelnou hrozbou pro instituci rodiny. Na druhé straně jsme společně se západní částí Evropy, nyní vystaveni skrytější manipulaci konzumně orientovaného individualismu a brainwashingu médií a reklamy. To může být pro jednotu a stabilitu rodiny podobně nebezpečné, protože se potlačuje identita člověka. Z hlediska rodiny jsou oba tyto směry vlastně ideologickými dvojčaty, protože se opět

- zpochybňuje ochrana života od početí do přirozené smrti
- podřívá jedinečnou úlohu ženy v rodině a společnosti nedostatkem úcty k mateřství a přehlížením ekonomické i společenské hodnoty neplacené práce matek vytvářejících domov.

čenské hodnoty neplacené práce matek vytvářejících domov.

Jako rozhodní obhájci rodiny jsme znepokojeni tím, že se tu pod jinými hesly křísí komunistické přístupy. Rozhodně odmítáme:

- veřejnou kontrolu rodiny a soukromého života lidí
- nepřátelské postoje k nenarozenému, postiženému a dohasínajícímu lidskému životu
- finanční a jiná omezení práva rodičů na volbu vzdělání pro děti
- diskriminaci manželských párů v rodinných podporách
- jakoukoli diskriminaci velkých rodin
- zpochybňování životelské úlohy ženatých mužů
- oslabování svobody náboženství a svobody slova
- ideologickou kontrolu veřejné řeči a veřejného vyjadřování.

Opírajíce se o psychologické i sociologické zkušenosti, a připojujíc se k závěrečné deklaraci Třetího Světového kongresu rodin v Mexico City 2004 i k Chartě z Gardy z roku 2003, vybízíme odpovědné lidi na celém světě, aby

- zvažovali všechna rozhodnutí o rodině z hlediska potřeb těch nejslabších členů lidského společenství, totiž dětí
- podporovali instituci manželství jako trvalého svazku jedné ženy a jednoho muže, i rodinu jako základ společenské infrastruktury a optimální prostředí pro výchovu dětí i péči o nemocné a staré lidi
- přijali komplementaritu pohlaví jako nezbytnou součást života člověka i společnosti a stavěli se proti zápasu mezi pohlavími
- zajistili matkám skutečnou možnost svobodného rozhodnutí, zda zůstanou doma nebo přijmou placené zaměstnání
- prosazovali úlohu a odpovědnost mužů jako manželů a otců
- uznali, že rodina, jako klíčový činitel utváření příštích generací, je zdrojem pro budoucnost a nemůže být redukována jen na příjemce podpory
- přiznali rodičům právo volit za jejich nezletilé děti, aby se zajistilo, že politika bude více odrážet dlouhodobé cíle společnosti
- odmítli sociální inženýrství, jež ohrožuje zdravý vývoj lidské osobnosti, zvláště v raném dětství
- prosazovali PRAVOU toleranci, která umí přijmout slabé, malé, staré a na druhých závislé a otevřít jim své srdce.

Ve Vranově u Brna 21. listopadu 2004

KOMENTÁŘE

Věřící Amerika

Země aktivních (nebo akčních?) křesťanů

Amerika je zemí Bible, zněl trochu bombasticky jeden z titulků, kterým české noviny vysvětlovaly nebývalý úspěch George W. Bushe v nedávných prezidentských volbách. Zní to trochu jako klišé, ale je to pravda. Platí to alespoň pro onu „Bush country“, pro tu Ameriku, která volila současného prezidenta a kde nadpoloviční většina obyvatel chodí každou neděli do kostela. Amerika je sice první zemí na světě, kde došlo k odluce církve od státu, přesto se tu cizinec ze sekularizované Evropy nestačí divit.

Začíná to už první návštěvou hotelu. Takřka u každé postele leží Bible. O to se v USA už desítky let starají „Gedeoni“ (Gideon Society), společnost pro šíření Bible. Díky nim o Bible na každém kroku doslova zakopáváte. Jsou v hotelích, autobusech, na letištích a seriózní pánové (připomínající, pravda, vzhledem jejich povahy) je nabízejí na ulicích, univerzitách atd.

Biblické kroužky jsou všude. I v Bílém domě.

Bibli nestačí jenom číst, ale i studovat a k tomuto účelu slouží biblické skupinky. Ta nejslavnější je asi v Bílém domě, navštěvuje ji totiž sám prezident USA (a kdo to chce mít u prezidenta dobré, tak nechybí...). Biblické skupinky jsou ale všude. Dokonce i když jsem v noci, uprostřed zimního zasněženého Wyomingu, zastavil v Bohem zapomenuté kovbojské vesnici na steak, na dveřích hospody viselo oznámení, vyzývající těch několik místních obyvatel ke společnému čtení Bible.

Jsi křesťan? Ať to všichni vědí!

Bez Božího slova ale nezůstanete ani po cestě. I na nejpouštěnějších místech, kam signál většiny rozhlasových stanic již nedolehne, naladíte zaručeně alespoň dvě stanice — místní country vysílání a některou ze stovek křesťanských rádií. Jejich poslechovost závisí především na schopnostech moderátora a v boji o posluchače jsou někteří rozhlasoví evangelizátoři ke svým ideologickým oponentům dosti tvrdí („levice je čisté, satanské zlo, ekologové jsou zelení nacisté, se kterými se musíme vypořádat,“ tvrdí třeba John Stokes z montanské rozhlasové stanice KGEZ). Jenže Američané, zvláště ti na venkově, slyší rádi jasné slovo



Kresba: Editra Krusová

Amerika je také jednou z mála zemí, kde se v neděli ráno můžete dostat do zácpy. Lidé totiž jedou do kostela. A to často dost daleko.

a právě křesťanská a konzervativní rozhlasová talk-show jsou pro ně v záplavě liberálních médií to, co jim plně odpovídá. Náboženství v Americe totiž není poklidné usebrání se za zvuků varhan, jak jsme zvyklí z Evropy. Je to spíše každodenní tvrdý boj proti zlu. Křesťanství se chápe jako výzva k osobní angažovanosti a není proto divu, že se církve nebojí vyjádřit i své politické přesvědčení. Na jihu se například evangelické farnosti staly doslova buňkami republikánské strany a pomohly tak do značné míry změnit politickou orientaci tradičně demokratického jihu.

Moderní evangelizační kanály: rozhlas, televize, CD i telefon

Ale vraťme se ještě k formám šíření Božího slova. Evangelizuje se totiž nejen rozhlasem, ale i prostřednictvím televizní obrazovky. Tzv. „televangelisté“ jsou často neuvěřitelně populární (a také neuvěřitelně bohatí) protestantští pastoři, jejich afektovaný a dryáčnický styl však občas překračuje hranici dobrého vkusu. Svou (o pozvání umírněnější) stanici však má i katolická církev. A pak tu jsou ještě knihy. Ty s křesťanskou tematikou mají na americkém knižním trhu 18-ti

procentní podíl. Co se křesťanské hudby týká, prodá se jí více než jazzu a klasiky dohromady. A ještě jedno medium stojí ve službě Boží — telefon. Pokud vás zrovna nenapadá ta správná modlitba, stačí zavolat bezplatně na telefonní číslo 1-800-541-PRAY, kde Vám poradí...

Není normální nevěřit v Boha

Věřit v Boha je na americkém jihu, středozápadě a západě věcí samozřejmou a na ateisty se tu často dívají jako na mimozemšťany. Byl jsem u toho, když syn Ronalda Reagana v televizi prohlásil, že nevěří v Boha. Lidé okolo mě kroutili hlavou a vůbec nechápali, jak si mohl něco takového dovolit říct na veřejnosti. A když Ronald Reagan zemřel, dlouze se v televizi diskutovalo o tom, zda byl, a nebo nebyl věřící (Reagan totiž do kostela příliš nechodil a zdůvodňoval to tím, že nechce bohoslužbu narušovat svou ochrankou). Prezident, který by se k Bohu alespoň deklarativně nepřihlásil, nemá v USA šanci, 72 % Američanů totiž u svého prezidenta očekává silné náboženské citění.

Amerika je také jednou z mála zemí, kde se v neděli ráno můžete dostat do zácpy. Lidé totiž jedou do kostela. A to

KOMENTÁŘE

často dost daleko. Amerika je zemí konkurence a to platí pro vztah mezi církvemi — za dobrým knězem či pastorem lidé neváhají jet i desítky kilometrů. Konkurence vládne nejen mezi etablovanými církvemi, svůj kostel si totiž může založit, kdo chce (a nazve ho třeba První křesťanská církev, Církev nového života nebo Společenství Kristova srdce), a záleží jen na schopnostech pastora, zda přitáhne dostatek věřících, aby ho uživil. Takový úspěšný pastor pak může být i docela bohatým člověkem, neúspěšný prostě zkrachuje.

Mnohé konverze. Mnoho věřících. Mnohdy jen na chvíli.

Hypermoderní kostel jižních baptistů v Lincolnu v Nebrasce patří k těm bohatším. Je před ním parkoviště pro

stovku aut a dovnitř se vejdou stovky věřících (co to je proti mega-kostelům se dvěma až třemi tisíci míst...) a věřící si krátí čekání v klubovkách na koberci pokrytých chodbách. Američané jsou překvapivě kolektivní národ a do kostela nechodí jen na bohoslužbu. Kostel je často ústředním bodem společenského života. V správném americkém kostele nesmí chybět společenské a počítačové místnosti, dětský koutek, ubytovna nebo dílna. Samozřejmostí je charita, na kterou poctivě přispívají všichni a pokládá se za samozřejmé, že se každý její činnosti nějakým způsobem zúčastní.

Samotná baptistická bohoslužba působí totiž jako rockový koncert z blízké budoucnosti. Zatímco skupina pastorevy manželky hraje náboženský bigbit,

ze střechy se otevírá velkoplošná obrazovka, na kterou se promítá text. Pastor prokládá bohoslužbu třeba i maňaskovým divadlem a kostel je tak velký, že se uvnitř konají pašijové hry za účasti desítek herců. Každého příchozího u vchodu vítá mírně afektovaný mladík, který ho okamžitě přesvědčuje o tom, že ho Bůh miluje. Styl, který trochu připomíná chování některých sekt, by většinu Čechů asi odradil, na Američany ale platí. Svědčí o tom velký počet konvertitů — drtivá většina z nich vstoupila do některé z církví na základě poměrně jednoduchého emocionálního rozhodnutí. Jednoduchost, se kterou do církví vstupují, je bohužel často vyvážena i jednoduchým odchodem, když emocionální nával pomine.

Matyáš Zrno

Lidská práva nade vše?

Jak upřímně to myslíme s lidskými právy?

Ještě plných patnáct let po pádu komunismu museli naši mladí muži konat vojenskou službu. Teprve nyní je s tím konec. Poslední čeští odvedenci jdou do civilu s koncem tohoto roku. Z hlediska jejich „práv a svobod“ se tu tedy něco zásadního mění. A přece se vojenská povinnost neruší z nějakých humanitárních důvodů ani pro respekt k lidským právům. Armáda 21. století už nebojuje ani tak počtem lidí, jak tomu bylo ještě před půl stoletím, ale hlavně vyspělou technikou.

I železná košile se stane zvykem

Lidé obvykle berou věci se samozřejmostí tak, jak jsou již zavedeny. Dokonce i za komunistického režimu jsme byli zvyklí brát vojnu jako něco sice krajně protivného, ale normálního. Mnozí v ní dokonce viděli dobrou věc s tím, že tam „z kluků udělají chlapy“ apod. A možná na tom i něco bylo.

Uvědomme si však, oč v podstatě šlo: Muži byli zcela nedobrovolně zavřeni ve velmi nepříjemném prostředí, kde nějaká jejich lidská práva byla asi tím posledním, co někoho zajímalo. Byli tam soustavně psychicky deptáni a ponižováni, donucováni ke konání nepříjemných, nebezpečných nebo nesmyslných úkonů, jindy zase neměli co dělat a museli nějak zabít čas. A to vše jen „za byt a stravu“. Po pádu komunismu se podmínky vojáků postupně zlepšovaly. Nicméně bylo tak jako tak na mladé muže

v nejlepší věku uvaleno faktické odepření svobody.

Novodobé nevolnictví a robota

Někdo řekne, že vojna přes všechnu svou tvrdost byla nutná věc. Stát se stará o občany, je tudíž přirozené a spravedlivé, aby i občané měli povinnosti vůči státu. A ten potřebuje nějak zajistit svou obranu. To je v podstatě pravda. Problém je v tom, že taková věc, jako je nucená vojna, nejde vůbec dohromady s neustále proklamovanými principy svobody, demokracie a lidských práv. Povinná služba ve vojsku by odpovídala spíše dobám dřívějším, kdy se na vztah státu a jeho obyvatel hledělo jaksí opačně než dnes. Tehdy se nemluvilo o občanských právech, ale naopak o povinnostech poddaných vůči panovníkovi.

Dnes nám zůstala vůči státu jediná všeobecná povinnost — placení daní. Jinak se za nejvyšší hodnotu považuje svoboda a rovné podmínky, největším prohřeškem je „vnucování“ a diskriminace. A přece doposud přetrvával stav z doby totality, kdy se říkalo, že vojenská služba je „nejčestnější povinnost mužů“. A aby to ženám nebylo líto, dal režim i jim něco specifického — „právo svobodně rozhodovat o svém mateřství“, čili jít na potrat bez ohledu na názor otce dítěte. To první už snad pominulo, druhé naopak dostává nový rozměr a s rozvojem feministic-

kých ideologií i novou intenzitu.

Tak zvaná civilní služba, zavedená po skončení totality, byla sice věcí relativně dobrou, nicméně i z ní je patrná určitá bezprávnost mladých mužů. Zde se může namítnout, že takto konaná práce byla pro mnohé důležité instituce, jako nemocnice a školy, velmi užitečná a potřebná. Pokud bychom ale přistoupili na to, že užitečnost a výhodnost pro někoho je důvodem pro existenci nucené a jen částečně placené práce, vyvstala by otázka, proč ji museli konat jen zdraví „bojeschopní“ muži a ne všichni práce schopní mladí lidé.

Jak to tedy je?

Čistě prakticky vzato, zrušením nucené vojny jsme o něco pokročili směrem k uplatňování lidských práv a rovnoprávnosti pohlaví. Avšak důvody k tomuto kroku jsou rovněž pouze praktické, nikoli principiální. Dlužno podotknout, že muži budou i nadále nuceni se registrovat a stát bude moci jejich odvody do armády kdykoli obnovit, čili tak zvaná branná povinnost trvá dál.

Krátce řečeno: Buď stát nemá právo tuto povinnost na nikoho uvalovat, nebo svoboda jednotlivců, rovnoprávnost a lidská práva jsou těmi nejvyššími hodnotami, nebo na to právo má, ale pak je to s těmi lidskými právy nějak jinak, než se obvykle říká.

Vít Cigánek

NÁZORY ČTENÁŘŮ

Děkujeme za Vaše ohlasy. Těšíme se na Vaše podněty, které můžete zasílat e-mailem na adresu redakce@catholica.cz nebo na poštovní adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Obrana před terorem není extremismus

Vražda nizozemského režiséra Thea van Gogha a následné události v celém Holandsku otevřely oči nejen tamní liberální společnosti. I obyvatelé dalších zemí EU si uvědomili (také v souvislosti s jednáním o přistoupení Turecka), jaká rizika plynou z pokusů o začlenění muslimských přistěhovalců do civilizované Evropy. Nebezpečí spočívá hlavně v tom, že tito lidé žijí jinou kulturou a nestojí o splnutí ani s křesťanskou tradicí Evropy, ani s liberální společností. I když důvody jejich příchodu do Evropy mohou být ekonomické, muslimští duchovní je nejen nekompromisně drží u náboženských povinností, ale také v nich živí povědomí boje s nevěřícími (což jsou všichni neislámští Evropané). A vezme-li radikální muslim tento boj do svých rukou (jako vrah van Gogha), islámské společenství ovládané svými duchovními je nakonec vždy na jeho straně.

Jak jinak si vzápětí po režisérově vraždě a víceméně varovné reakci šokovaných Nizozemců vysvětlit muslimské hrozby uřezávání hlav a vyhrožování, že země se stane terčem teroristických akcí Al-Kajdy? Za připomenutí stojí, že reakcí spoluobčanů zavražděného nebylo zabít žádného muslima, ale akce proti několika mešitám, které si nevyžádaly ani jedno zranění.

V komentáři českého deníku označeném jako stanovisko listu, jsme se však mohli dočíst, že „ani kvůli jedné, ale ani stovce vražd“ nelze zavřít mešity a zakázat lidem modlit se k Alláhu. Prosím, modlit se jistě může každý ke komu chce, ale to neznamená, že ve svobodné společnosti není možné izolovat ohniska násilí a teroru, jimiž, jak víme např. z Iráku, mohou být právě muslimské náboženské stavby. Právě v nich teroristé s oblibou vyhledávají azyl a skladují zbraně a odtud se také (často tajně) šíří ideologie boje s „nevěřícími“. Do amsterdamské mešity al-Tawhíd docházel na modlitby i terorista, který do van Gogha vyprázdnil zásobník revolveru.

Patří k nemocem české žurnalistiky, že v ní dostávají slovo autoři, kteří prosazují „práva“ kdekterého zločin-

ce bez zohlednění základních etických principů. Je to patrné z kladení teroristů, i těch, kteří chtějí zemi před terorem bránit, na stejnou úroveň a z označování bránících se za „extrémisty“.

Jsem přesvědčen, že většina našich občanů velmi dobře rozeznává obranu a útok, rozeznává, kdo je ohrožen a kdo se brání. Zatímco teroristický útok je zločin, obrana před ním je povinnost a čest.

Jiří Karas, poslanec

Rád bych děti vychoval dobře, ale jak to udělat?

Přečetl jsem si článek R. Ucháce s názvem *Evropský parlament: myšlenky mají své důsledky* (RC Monitor č. 3). Na celém článku mě nejvíce zaujal poslední odstavec a výzva, abychom vychovali další generaci ne stádním způsobem, jako se to děje ve státních školách, ale v prostředí katolických škol či jiných alternativ. To je myšlenka, která se mi velmi zamlouvá, jenom se trochu obávám, jestli ty katolické školy opravdu nebudou vychovávat podobně stádně jako ty státní.

Vždyť co je to vlastně stádní výchova? Není to snad od nejtěplejšího věku většina času trávená v prostředí nějakého „kolektivu“, se kterým nemá dítě žádné příbuzenské vazby? (...) Pokud se podíváme třeba o sto či dvě stě let zpátky na prostředí, v jakém vyrůstaly tehdejší děti, uvidíme diametrálně odlišný obraz. Tehdejší rodina především trávila většinu času spolu. Ve školách byli učitelé v podstatě pouze muži, zatímco dnes je to téměř přesně obráceně. I školní třídy byly rozdělené dle pohlaví na chlapecké a dívčí, což jistě mělo svůj smysl, zatímco dnes by něco takového už ani nikoho nenapadlo.

Pokud je tedy dnes situace ve všech těchto směrech zcela jiná, není to přece jen proto, že se lidé odklonili od správné víry, ale spíše proto, že je k tomu donutily jednak ekonomické podmínky a také tzv. ženská emancipace. Ta má jistě i své oprávněné důvody, to už je dnes také zcela jasné.

Čili abych to shrnul, kéž bychom dokázali naše děti vychovávat jinak než stádně, jenom ale nevím, jak to udělat...

Petr Sláma, Prostějov

DĚKUJI OTČE

P. Mgr. Pavel Dokládál

Koclířov u Svitav

Drahému bratru Pavlovi za krásný a živý příklad kněžského života, za lásku k Panně Marii a svaté církvi. Obdivuji pokoru a trpělivost v nesení křížů služby, radostnou službu oběti pro nebeskou Matičku. Zvláště pak bratrsky děkuji za nezapomenutelné chvíle v portugalské Fatimě a také při putování Panny Marie Fatimské po našich katedrálách. Tento počin bude stále více docenován, protože Maria je živým mementem pro svatou církev, kterou založil Pán na Petrovi a vítězství jejího Neposkvrněného srdce je naší největší nadějí. Drahý Pavle, vyprošuji ti hodné sil a světla, sílu a oheň sv. Maxmiliána Kolbeho, Ludvíka Grigniona, Jana Kapistránského a samozřejmě tvého jménovce sv. Pavla. Ave Maria. V modlitbách zůstává a žehná Tvůj

P. Petr Dokládál

P. Vojtěch Kodet O. Carm.

Otče Vojtěchu, děkuji Vám za vlídná slova na charismatické konferenci v Ostravě, která jste pronášel k mladým ve svých přednáškách. Děkuji.

Petr Kahánek

P. Ervín Jansa

Milý otče, touto cestou Vám chceme poděkovat za Vaše překrásná kázání a dobré slovo. Ať se Vám daří!

farníci

P. Mgr. Jiří Sedláček

Nový Bohumín

Touto cestou chceme poděkovat duchovnímu otci Mgr. Jiřímu Sedláčkovi za 8 let působení v naší farnosti ve Slatině u Bílovce. Duchovní Otče, Pán Bůh zaplať za Vaše neúnavné rozsévání hluboké víry v Krista, duchovní dobra, za obětavost a starostlivost, kterou jste vynaložil v naší farnosti. Přejeme Vám, abyste na novém působišti v Novém Bohumíně byl veden Duchem svatým a nadále šířil víru a lásku. Prosíme naši patronku Pannu Marii o Vaši ochranu a pomoc na každém kroku. Děkuji a vyprošuji farníci ze Slatiny a okolí.

Mgr. Anna Malčíková

Chcete-li poděkovat knězi, který vám v životě pomohl, můžete vyplnit formulář na internetových stránkách <http://dekujiotce.cz> nebo svůj text zaslat na adresu redakce.

KULTURA

Hádání o Boha

Postřehy k adaptacím Dostojevského děl v Divadle Husa na provázku

Brněnské Divadlo Husa na provázku před rokem zahájilo projekt „Sto let kobry“ režiséra Vladimíra Morávka, který se snaží obsáhnout čtyři největší Dostojevského díla: romány „Zločin a trest“, „Idiot“, „Běsi“ a „Bratři Karamazovi“. Dramaturg projektu Petr Oslzlý vysvětluje, že Morávek navazuje na „sto letů“ pokusů převést Dostojevského na scénu. Jeho počiny budí zaslouženou pozornost.

Z plánovaných čtyř inscenací jsou k vidění první tři, já sama jsem dosud navštívila představení inscenace *Raskolnikov* — jeho zločin a jeho trest a *Běsi* — *Stavrogin je ďábel*. Autorem dramaturgie *Zločinu a trestu* je Luboš Balák; pod scénářem adaptace *Běsů* jsou podepsáni René von Ludowitz a Petr Oslzlý (výchozím materiálem byl ruský originál, překlad Bohumila Mathesia a inspirace z předchozích dramaturgií, především Alberta Camuse).

Divadlo vášní, zločinů, rozporů a hledání

Výborný Petr Jeništa v roli Raskolnikova se z uhlazeného mladíka, jehož nitro se rozkládá únavou z nicnedělání, mění ve vášnivce hnaného krvavým zločinem a končí jako oškubaný kuře, holátko vydané napospas milosti či nemilosti soudících. Do paměti se pevně vryje jedna ze závěrečných scén, kdy do půl pasu nahý, s rukama od těla hltavě sleduje sestru Duňu, zda přistoupí na návrh Svidrigajlova, aby s ním utekla do ciziny a tak bratra zachránila.

Jan Budař — Nikolaj Stavrogin — se z frajířka s tichým samolibým hlasem a s rozevlátými pohyby, věčně si urovnávajícího dlouhé plavé vlasy, mění v muže, jenž si uvědomuje, že ničí vše, co se ocitne v jeho ruce. Balancuje na hraně mezi laskavostí a zlobou. Na konci hry ztrácí svou ozdobu, ocitá se před námi obnažený — holohlavý.

Režisér Morávek na jevišti s bravurou rozehrává scény hromadné i intimní, herci

přirozeně zaplňují prostor, společně s kostýmy (šedá a černá barva je jen vzácně ozvláštněna bílou, červenou a růžovou) jsou kompozice postav na scéně pastvou pro oči. Hraje se zde velké divadlo — divadlo velkých vášní, zločinů, rozporů a hledání. Sledujete tragédii a přitom se čas od času neubráníte smíchu — to pro výstižně zahráné figurky a komiku jejich výstupů.

Jako očištná voda působí, když se z jeviště rozervaných postav do hlediště (rozervaných diváků?) linou slova předčítaná z Písma. Když se mluví o Bohu — třeba tak, že *není, neexistuje, nemůže být*. Když se hádáme o Boha, když se hádáme s Bohem, je to mnohem lepší než být k němu lhotejný a mlčet. Díky tvůrcům projektu *Sto let kobry*, že Divadlo Husa na provázku mlčet nehodlá.

Renata Bělunková

Psáno z repríz 15. 11. 2004 („*Raskolnikov* — jeho zločin a jeho trest“) a 16. 11. 2004 („*Běsi* — *Stavrogin je ďábel*“).

Fenomén Vatikán

Kniha vyvracející letité spekulace aneb čtyři podstatné kapitoly

O Vatikánu existují v povědomí široké veřejnosti mýty a představy, o kterých si člověk občas začíná myslet, že jsou opravdu věčné. Některé se množí s urputností a vytrvalostí Nezmarara. Různé dohady o vzniku a smyslu tohoto maličkého státu na území města Říma se táhnou napříč stoletími, konfesemi i politickým přesvědčením. Není to tak dávno, kdy padaly hlavy za špionáž ve prospěch imperialismu a zaprodanci Vatikánu dostávali vysoké tresty. A neuplynulo ještě ani sto let od doby, kdy lidé na náměstích v naší malé českomoravské kotlině křičeli a psali po zdech hesla: *Pryč od říše, pryč od Říma, na Staroměstském náměstí se kácel Mariánský sloup a nad Pražským hradem vlála Husitská zástava jako výraz nezávislosti a návratu samostatnosti. To všechno bylo.*

A někde hluboko často ve většině z nás ještě je. Pomůckou k vyjasnění mnohých mystifikací může být kniha F. X. Halase s příhodným názvem — *Fenomén Vatikán*. Plný název publikace zní — *Fenomén Vatikán: idea, dějiny a současnost papežství, diplomacie Svatého stolce, České země a Vatikán*. Na 673 stranách nás čeká

zasvěcený vhled do sítě politických, historických i církevně politických souvislostí, jež měly a mají přímý i skrytý vliv na utváření Evropy a potažmo i Českého státu.

Skládá se ze čtyř kapitol. První se zabývá otázkou, proč a v jakém smyslu je papež hlavou největší z křesťanských církví. Druhá kapitola nabízí historický přehled vývoje instituce papežství v jeho vztahu k ostatním státům a jejich vládcům, aniž by opomíjela náboženskou roli papežů, která je vlastním smyslem jejich existence. Klade si otázku, co pro tuto jejich hlavní roli znamenalo „světské“ panování nad církevním státem, které s malými přestávkami trvalo od 8. století až do roku 1870.

Ve třetí kapitole se seznámíme s moderní podobou církevního státu (ten vznikl roku 1929). Čeká nás tu výklad o strukturách a orgánech dvojjediné instituce Vatikánu — Svatého stolce, o jeho postavení v mezinárodní politice, o proslulé vatikánské diplomacii. To vše by mělo být východiskem k zachycení moderních dějin papežství i role, kterou

tato instituce bezesporu hraje v moderním světě.

No a závěrečná čtvrtá kapitola je věnována vztahu českého státu a Vatikánu. Najdeme tu podrobnou analýzu některých kontroverzních problémů, např. otázky vztahu Vatikánu k osobě mistra Jana Husa a omluv Jana Pavla II. za historické viny církve. Vše doplněno bohatým odkazovým aparátem, bibliografií, seznamem papežů, malým slovníčkem pojmů z diplomacie a politologie a další.

Autor

V letech 1990 až 1999 působil F. X. Halas ve funkci československého, později českého velvyslance u Vatikánu, dnes přednáší na Cyrilometodějské teologické fakultě Palackého univerzity v Olomouci. Má tedy nejlepší předpoklady k tomu, aby svou knihu předložil na vysoké odborné úrovni.

Karel Gamba

F. X. Halas — *Fenomén Vatikán*. Knihu vydalo Centrum pro studium demokracie a kultury v Brně roku 2004.

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Olomouc: Bioetická konference MSKA
V sobotu 4. prosince 2004 se od 9 do 13 hodin koná v Arcibiskupském paláci V. bioetická konference MSKA na téma *Kmenové buňky: Od studia buněčné diference k reparativní medicíně*.

Nové Hradky: Recitál Slávka Klecandra
Sólový recitál kytaristy skupiny Oboroh Slávka Klecandra proběhne v sobotu 4. prosince 2004 od 19 hodin v refektáři Kláštera sv. Petra a Pavla řádu servitů.

Plzeň: Přednáška o podobenstvích
V Diecézním centru pro mládež se v pondělí 6. prosince 2004 v 18 hodin koná přednáška biblisty P. Angela Scarana na téma *Rozumíte tomuto podobenství? s podtitulem Jak vykládat a aplikovat podobenství*.

Olomouc: Přednáška o církevním právu
Ve čtvrtek 9. prosince 2004 se v 19.30 hodin v přednáškovém sále dominikánského kláštera koná přednáška P. Damiana Němce OP z cyklu *Vybrané kapitoly z církevního práva*.

Hradec Králové: Vzdělávací cyklus
Vzdělávací cyklus přednášek pro širokou veřejnost *Svatí – svědkové evangelia* pokračuje v sobotu 11. prosince 2004 od 9 hodin v Novém Adalbertinu.

Brno: Mše sv. pro neslyšící
V pondělí 13. prosince 2004 bude v kapli sv. Alžběty v konventu sester alžběteinek od 15.30 hodin celebrovat mši sv. pro neslyšící P. Leo Zerhau, který je pověřený pastorační péčí v brněnských nemocnicích. Je možné se na něj obrátit v případě konzultací a dotazů na tel. č. 602 582 459.

Pardubice: II. Vatikánský koncil v praxi
V pondělí 13. prosince 2004 se v kostele sv. Jana Křtitele od 18 hodin koná přednáška Petra Stejskala *II. Vatikánský koncil v praxi – zamyšlení nad zkušenostmi z pastorace ve frankofonní Kanadě*.

Praha: Přednášky o sv. Tomáši Aq.
V úterý 14. prosince 2004 pokračuje přednáškový cyklus P. Tomáše Pospíšila OP nazvaný *Sv. Tomáš Akvinský, duchovní učitel*.

Přednáška na témata *Bůh a člověk a Počátek – obraz a cíl – blaženost* začíná v 19.45 v čítárně dominikánského kláštera.

Olomouc: Přednáška o Starém zákonu
Ve čtvrtek 16. prosince 2004 se v 19.30 hodin v přednáškovém sále dominikánského kláštera koná přednáška P. Pavla Mayera OP z cyklu *Úvod do knih Starého zákona*.

Praha: Setkání Zlatá Praha
Další setkání Zlaté Prahy se uskuteční v neděli 19. prosince 2004 od 16.30 do 18.30 v zasedacím sále Úřadu MČ Praha 5. Hostem bude P. Jan Balík, ředitel Sekce pro mládež ČBK, a tématem *tajemství eucharistie v kontextu každodenního života*.

Polička: Výstava betlémů
Od 27. listopadu 2004 do 6. ledna 2005 se na děkanství koná tradiční *Výstava betlémů*. Otevřeno je denně mimo úterý od 9 do 11 hodin a od 15 do 17 hodin. Výtěžek ze vstupného bude věnován na opravu kostela sv. Jakuba.

Liturgická čtení

5. 12. Neděle	Iz 11,1–10, Žl 72, Řím 15,4–9, Mt 3,1–12 <i>2. neděle adventní</i>		
6. 12. Pondělí	Iz 35,1–10, Žl 85, Lk 5,17–26 <i>sv. Mikuláš</i>	9. 12. Čtvrtek	Iz 41,13–20, Žl 145, Mt 11,11–15 <i>sv. Gorgonie</i>
7. 12. Úterý	Iz 40,1–11, Žl 96, Mt 18,12–14 <i>sv. Ambrož</i>	10. 12. Pátek	Iz 48,17–19, Žl 1, Mt 11,16–19 <i>sv. Eulálie</i>
8. 12. Středa	Gn 3,9–15,20, Žl 98, Ef 1,3–6,11–16, Lk 1,26–38 <i>Slavnost Neposkvrněného početí Panny Marie</i>	11. 12. Sobota	Sir 48,1–4,9–11, Žl 80, Mt 17,10–13 <i>sv. Damas I.</i>

12. 12. Neděle	Iz 35,1–6a,10, Žl 146, Jak 5,7–10, Mt 11,2–11 <i>3. neděle adventní</i>		
13. 12. Pondělí	Nm 24,2–7,15–17a, Žl 25, Mt 21,23–27 <i>sv. Lucie</i>	16. 12. Čtvrtek	Iz 54,1–10, Žl 30, Lk 7,24–30 <i>sv. Adéla</i>
14. 12. Úterý	Sof 3,1–2,9–13, Žl 34, Mt 21,28–32 <i>sv. Jan od Kříže</i>	17. 12. Pátek	Gn 49,1a,2,8–10, Žl 72, Mt 1,1–17 <i>sv. Jan z Mathy</i>
15. 12. Středa	Iz 45,6b–8,18,21b–25, Žl 85, Lk 7,9–23 <i>sv. Valerián</i>	18. 12. Sobota	Jer 23,5–8, Žl 72, Mt 1,18–24 <i>sv. Malachiáš</i>

RC MONITOR – zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Catholica jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.catholica.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Catholica, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@catholica.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. **Redakční rada:** Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová. **Nihil obstat:** P. Mgr. Pavel Mayer OP. (Nihil obstat znamená, že tiskovina neobsahuje nic škodlivého pro víru a mravy – nenahrazuje církevní schválení.)

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jeden výtisk činí přibližně 10 Kč. Dary lze podle § 15 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit při snížení základu daně.